

Harekete geçmek bazı tedbirler almak zamanı gelmiştir

Memlekette hayat pahalılığının doğurduğu bir buhran var ki bilhassa orta sınıfı, gün geçtikçe ağırlığı altında daha fazla eziyor. Sonra, bu iktisadi darlığın elverişli bir azıtmaya muhtıl teşkil ettiği bir inan ve güven kargaşası başgösterdi ki neticeleri bakımından, öncekinden daha tehlikeli bir buhran doğurmak istidadındadır.

Bu geçim zorluğu ile bu kötü hava, birbirinin bazan sebebi, bazan neticesi olarak, kar topu gibi büyüye irileşse, dizginsiz gidiyor.

Hükümetin tedbirler almak ısrarı gelmiştir. Bu tedbirler ne kadar vaktinde alınsa o derece tesirli olur. Kangren bünyeyi şarmadan, gerekli görülün uzru, hiç acısız kesip atmaktan dikkatli olmamalıdır.

Bilinmesi şart olan ilk nokta, herhangi tedbirlerin hayat pahalılığına ancak kısmen tesir edeceğidir.

Fıatların bir derece artmasına sebep olan bazı şeyler var ki bunları yoketmek elimizde değildir.

Başta dünya harbi geliyor. Harb sürdükçe, hayatı eski haline yaklaştıracak tedbir bulmak imkânsızdır.

Bu harbin zarurî kıldığı millî müdafaa tedbirlerimizi unutmamak lâzımdır.

Harb dışında kalışımızın, bitaraflık ve istiklâlimizin tek temelli olan millî müdafaa politikasından vazgeçmedikçe memleketteki yiyecek darlığı ve fıat yüksekliğini büsbütün ortadan kaldıracak şihirli bir kudret bulunamaz.

Şu halde, elimizde olmayan, irademize bağlı bulunmayan sebeplerden dolayı, bütün dünya gibi, ve bütün dünyadan daha az olarak bir derece sıkıntıya katlanmak, eski zamanın geri gelmesini beklememek, bir derece darlığı ve pahalılığı olagan sayarak yaşayışımızı bunlara, sızlanmadan uydurmak, hattâ halimize şükretmek zorundayız. Hayale kapılmayalım. Avrupalının hiç bir memleketinde Türkiye'den ucuz etmek, Türkiye'den ucuz et, yahut memleketimizden bol seker yemediğini düşünerek, bazı yiyecek fiatlarının yükselişini bize mahsus ahvalden sanmıyalım, üzüntüye düşmeyelim.

Fakat bu arada, serbes fıat politikasının vicdana, ahlâka, hükûmete iş birliğine dayanan tecrübelerinden istifade ederek, Devleti ve halkı aldatan, ellerindeki malların fiyatını doymaz hırsırları derecesine yükseltmeye uğraşan tröstler peyda olmuştur. Para işahının namusu, verilmiş sözü bu kadar çabuk yendiği muhitlere ve kimselere ancak Devlet'in sert eli meram anlatabilir. Memleket efkârının hükûmetten sabırsızlıkla beklediği tedbirler, halkın açlığına, memlekette sıkıntının artmasına dayanan, ve nihayet millî müdafaa politikamızı baltalayan bu zenginlik hevesine set çekmek, bazı malların fiyatlarının sebepsiz yere artmasına engel olmaktadır.

Hiç şüphe yok ki umumî şekilde, pahalılığa ve darlığa karşı tek çare istihsalı arttırmak, tahdit edilmiş istihlâke yetecek kadar mahsul yetiştirmektir. Bu esaslı tedbire şimdiden başlamakla beraber hükûmete bugün düşen acele vazifeler, bir taraftan, ciddi yokluktan gelmeyen kısımlarda sahte darlığı ve yapma pahalılığı önlemek, bir yandan da, pahalılıktan en çok sıkıntı çeken memurları ve az gelirli sınıfı elden geldiği kadar doyurmaya çalışmaktır.

Yurdumuzda sulh ve nisbi bol-luk, rahat ve âzamî hürriyet içinde geçen üç yılın verdiği alışkanlıkla dünyada oynanan kanlı faclayı küçümseyen, hergün memleketimizi sarılabilecek büyük tehlikeyi kanıksayan bir halimiz var. Bu ruhi haletin değişmesi lâzımdır. Eşi tarihte görülmemiş bu dünya durumu içinde herhangi

bir yoksulluğu hiç bir suretle normal görmeye razı olmayanların bölünüşünü politika oyunu gibi istismar edenlerle, şahsî menfaatleri için hiç bir fırsatı kaçırmamak hevesine kapılanların, milletin birlik ve sağlamlığını tehlikeye düşürecek kadar ihanetlerine hükûmet müsaade edemez. İnsanca bir rejimin hürriyet ve adalet kaygısını zaaf sanmamalıdır.

Harbin en karışık safhalara girdiği bu dördüncü yılında, bugüne kadar topladığımız güzel neticeleri, ve yarının türlü ihtimalleri karşısında muhtaç olduğumuz kuvvet kaynaklarını beş on kötü ruhlu bezirgânın doğurmak kabiliyetinde göründükleri maddî mânevî buhrana feda edersek cidden yazık olur.

Halkın dili gibi derdini de en iyi anlayacak bir Devlet adamı olan Şükrü Saraçoğlu ve onun hükûmeti bu zorlukları kolayca yenecek bir azme ve iradeye sahiptir.

Tedbirler almak, harekete geçmek zamanı gelmiştir. Bunu bekleyen memleketin, umduklarının ve beklediklerinin boşa çıkmayacağına eminiz.

Necmeddin Sadak

B. Eden'in yeni bir nutku

Harbden sonra Müttefiklere düşen ağır vazifelerden bahsetti

Londra 31 (A.A.) — İngiliz Harbiye Nazırı B. Eden Glasgow şehrinde harp sonrası için İngilizlere ve müttefiklere düşen vazifeler hakkında bir nutuk iradeti ve demistür ki:

— Sulhu bir gevşeklik devresi addetmek yanlış bir görüştür. Sulh, gayretlerimizle kurulacak ve temîl edilecektir.

Harbden sonra çetin meseleler karşısında bulunacağız. Bunların başında Almanya meselesi gelir. Hitler bir tesadüf değil, bir illet olmuştur. Alman milleti bir asırda beş defa istilâ hrisına müptelâ olmuştur. Hitler bu hrisı, Alman milletine aşılamıştır. Harbden sonra nikbinliğe tutulmak delilik olacaktır. Meseleyi sonuna kadar takibetmeliyiz.

Rusya'da bir fabrika gönderilecek

Londra 31 (A.A.) — Birleşik Amerika hükûmeti, Detroit'teki bir motor fabrikasını satın alarak Söding ve borçlanma kanunu mucibince Sovyet Rusya'ya göndermesi hakkında anlaşma olmuştur.

Balık akını

Dün balıkhanede 600 bin kilo torik,
70 bin çift palamut satıldı

Havalar müsait olduğundan dün yeniden balık akını olmuştur. Dün Balıkhanede satılan torik balıklarının miktarı altı yüz bin kilo ve palamutların sayısı 70 bin çifttir.

Palamutların çifti toptan 18 kuruş, torik'in kilosunu 20 kuruş satılmıştır. Balıkların cemiyeti, halkın ucuzca balık tedarik edebilmesi için ihracat fiatları ile dahilî sarfedilecek balıkların fiatlarını birbirinden ayırmıştır. ihracat fiatları daha pahalıdır.

Sehrimizde Ankara'da olduğu gibi balıklar için soğuk hava deposu bulunmadığından şehrin muhtelif semtlerindeki perakende fiatları Balıkhanedeki toptan fiatlara uymıyacak kadar yüksektir.

Dün tutulan balıklardan 70 bin çift palamut dahilî istihlâke ayrılmıştır. Toriklerden tahminen 200 bin kilo kadari da şehre ve Ankara'ya ayrılmıştır. Mütebaki 400 bin kilo torik ihracatçılara satılmıştır.

Ihracatçıların aldıkları balıklardan bir kısmı motorların kıfayeti nispetinde taze olarak gönderilecektir. Mü-

him bir kısmı da tuzlanmak ve müteakiben ihrac edilmek üzere tuzlama depolarına gönderilmiştir.

İnhisar idaresinin balıkların emrine verdiği tuzlar dün kâmilan ihrac balıklarına sarfedilmiştir. Balıkların söylediklerine göre hava müsait olduğundan bugün de çok miktarda balık tutulması muhtemeldir.

Parti gurubu bugün toplaniyor

Ankara 31 (Telefonla) — Cumhuriyet Halk Partisi meclis gurubu bugün toplanacaktır. Toplantıda Meclis reis ve riyaset divanı seçimi hakkındaki mazbatanın müzakere olunacağı, namzetlerin tesbit edileceği anlaşılmaktadır.

İtalya Veliahdi mareşal oldu

Berlin 30 — Romadan bildirildiğine göre, Kral, Mussolininin teklifi üzerine, İtalyan veliahdi Umberto'yu mareşallığa terfi etmiştir.

— Hastamı hastaneye bırakıp döneceğimi.. Taksimetre ne yarsa üç mislini vereyim!..
— Olmaz!.. On lira ver götürüyüm!..

Ankaradaki geçit resmi

Solda: Bir piyade kıtası geçiyor, sağda: Reislcumhur geçit resmini takibediyor

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Almanlar, orta Kafkasyada yeni ilerlemeler kaydettiler

Tanklar, tayyareler ile nakledildi, Ruslar Alman tazyiki önünde geri çekilmeğe mecbur kaldı

Vichy 31 (A.A.) — Almanlar ile Rumenler Terek yüksek yaylalarında yeni ilerlemeler kaydetmişlerdir. Berlin'den gelen haberlere göre, Alman kuvvetleri hedeflerini aşmışlardır. Ruslardan alınan esir miktarı artmaktadır. Mareşal Timoçenkunun, Stalingradın cenubunda yaptığı şaşırtma taarruzu akim kalmıştır.

Londra 31 (A.A.) — Dün gece yarısı neşredilen resmî Rus tebliğine göre, Stalingrad muntakası Tuapse'nin şimal doğusunda ve Nalçik civarında muharebeler devam etmiştir.

Tuapse'nin şimal doğusunda Ruslar teşebbüsî ele almışlar ve mevzilerini sağlamlaştırmışlardır. Merkezî Kafkasyada Almanlar Nalçik yakınlarında kuvvetli tazyiklerini muha-

faza ederek biraz ilerlemişlerdir. Stalingradın şimalinde Almanlar taarruzlarını şiddetlendirmişler ise de Ruslar mevzilerini muhafaza etmişlerdir. Ruslar, 20.000 tonilâtuluk iki Alman vapurunu batırmışlardır.

Rus tebliğine yapılan ilâveye göre Ruslar, Tuapse'nin şimal doğusunda Almanların anudane mukavemetini kırarak hafif bir ilerleme yapmışlardır. Bir tepede yapılan muharebede Almanlar 800 zayıat vermişlerdir. Başka bir kesimde yapılan Alman taarruzu kendilerine 200 askere mal olmuş ve Sovyet deniz efradı tarafından püskürtülmüştür.

Britische United Pressa ajansına göre, çembere alınan bin kişilik bir Alman garnizonu teslim olmak istediği cihetle son neferine kadar yokedilmiştir.

Ordjonikidze yolu istikametine uzanan birkaç dağ silsilesinde şiddetli muharebeler vuku bulmaktadır. Almanlar, tankları tayyarelerle nakletmişler ve Ruslar geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Ruslar, 18 Alman uçağını düşürmüşlerdir. Stalingradın şimali garbisinde mevzî mahiyette çarpışmalar olmuştur. Rumenler, kaybetmiş oldukları meskün bir yeri geri almak için gayret sarfetmişlerse de hücumları tardedilmiştir.

Voronez kesiminde Rus topçusu başarıcı bir faaliyet göstermiştir. Bir İtalyan dağ tümeni bu muntakaya gelmiştir. Karadenizde Rumen mevzileri arkasına akınlar yapılmıştır.

Salomon adalarında

Amerikalılar zaptettikleri yerlerden bir karış bile geri vermediler

Londra 31 (A.A.) — Amerikan tebliğine göre müttefik tayyareler, bir Japon zırhlısına ve yahut kruvazörüne ilk tam isabet kaydetmişler, bir Japon uçak gemisi ile bir hafif kruvazörün yanında bombalar patlamıştır. Bunların geniş ölçüde hasara uğratılmış olması muhtemeldir. Bu hava akını Buin ilmanına üç dalga halinde yapılmış ve 27 ton bomba atılmıştır.

Guadalcanalda ufak çarpışmalar olmuştur. Bir haftada 12 küçük Japon tankı tahribedilmiştir. Amerika Bahriye Nazırı albay Knox, Salomon adaları muharebeleri hakkında şu demette bulunmuştur:

— Taarruzum ilk safhası bitmiştir. Şimdi ikinci safha başlıyor. Zaptettiğimiz yerlerin her metresi elimizde olup vaziyete hakimiyetimiz her zamanki gibi bakidir.

Japon harp gemilerinin üstlerine çekildikleri öğrenilmiştir. Hücum botlarımız, asker taşımakta olduğu tahmin edilen bir Japon muhribine hücum ederek isabetler kaydetmişlerdir. Düşman muhribi hareketsiz kalmıştır. Yeni Guede Stanley dağılarından Japonları atan müttefikler şimdi Kokoda yakınında bulunan Abomou köyünü zaptetmişlerdir.

Amiral Darlan Vichy'de

Vichy 31 (A.A.) — Amiral Darlan tayyare ile buraya gelmiş ve Nazırlar Meclisinin toplantısına iştirak etmiştir.

Batı çölünde şiddetli savaş devam ediyor

Mareşal Rommel muharebe hattına yeni kuvvetler sürdü, 200 Mihver tankı taarruzdan çekindi

Londra 31 (A.A.) — Mısır'dan gelen en son haberlere göre batı çölünde muharebeler devam etmektedir.

Müttefik piyade kuvvetleri düşmandan zaptedilmiş olan sahayı daha fazla genişletmiş ve bir miktar esir daha almıştır. Perşembe günü mareşal Rommel'in zırhlı kuvvetleriyle küçük bir çarpışma olmuştur.

Çarşamba günü müttefik mevzilerin önünde 200 mihver tankı gözlük tüğüz zaman düşmanın mukabil taarruza geçeceği zannedilmiştir. Fakat düşman evvelki günlük çarpışmada uğradığı zayıat yüzünden mukabil taarruza bulunmaktan çekinerek ihtiyatla geri çekilmiştir.

Tayyarelerimizin düşman hava alanlarına ve mevzilerine taarruzları devam etmiştir. Bilhassa Marna Matruh'taki akın muvaffakiyetli olmuş, 3 düşman uçağı tahribedilmiş, diğerleri hasara uğratılmıştır.

Batı çölündeki İngiliz hava kuvvetleri kumandanı, müttefik hava kuvvetlerini büyük muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik etmiştir.

Düşmanın da hava faaliyeti artmıştır. Bir muhabir 30 mihver pike uçağının hücumunu bildirmiştir. Fakat düşmanın avcı uçağı himayesi zayıf olduğu için düşmanın bu hava hücumu tesirsiz kalmış, 4 düşman avcısı düşürülmüştür. Bir tayyaremiz dönmüştür.

Berlin 31 (A.A.) — İngilizler, Mısır'daki taarruzlarında hiç bir muvaffakiyet elde edememişlerdir. Sekizinci ordu, hiç bir noktada Alman müdafasını yarmağa muvaffak olamamıştır.

Vichy 31 (A.A.) — Mısır'da Elilemeyn cephesinde muharebeler devam ediyor. Almanlar, sekizinci İngiliz ordusunun taarruzunun bida-yettenberi uğradığı zayıatın ağırlığında ısrar ediyorlar. Mareşal Rommel, altı gündenberi harbetmekte olan kutaatın yerine muharebe hattına yeni kuvvetler sürmüştür.

15 İngiliz gemisi batırdılar

Berlin 31 (A.A.) — Führer umumî karargâhının neğrettiği hususî bir tebliğe göre İngiltereye doğru yol almakta olan bir gemi kafilisi Alman denizaltıları tarafından taarruza uğramış, topyekûn 63.500 tonilâtuluk 9 gemi batırılmıştır. Bundan başka 6 İngiliz gemisi daha batırılmıştır.

Berlin - Varşova demiryolu dinamitle tahribedildi

Londra 31 (A.A.) — Berlin askeri mahfillerinin bildirdiğine göre, Berlin - Varşova demiryolu son günlerde dört noktada dinamitle tahribedilmiştir.

-HAFTA SONU NOTLARI-

Nezaketsiz mecbur eder

Merasmilerin, futbol maçlarının, Millî piyango çekilişlerinin sevimli konuşucusu Salt Çelebi bu Cumhuriyet Bayramında da bize Ankaradaki parlak merasimleri sözle seyrettirdi.

Yalnız birgüne dikkat ettik: «Asalet mecbur eder» dendiği gibi Salt Çelebi'nin durumunu da «Nezaketsiz» çok zorlaştırıyordu. Dinleyicilerine karşı beslediği saygı hisleri Salt Çelebi'yi mikrofon karşısında müsaade almadan kımıldatmıyor ve boynuna şöyle nezaket cümleleri harcatıyordu:

— Sayın dinleyicilerim, şimdiki müsaadenizle yüzümü sağa çevireceğim!

— İzin verirsiniz karşıya bakmak istiyorum!

— Affınıza mağuren ayağımın baş parmağını oynatacağım, vesaire...

Öyle sanırsanız ki Salt Çelebi'nin dinleyicileri onun bu nevi hareketleri habersizce yapmasına müsaade ederler. Zaten Salt Çelebi ile dinleyicileri arasında teklif var mı canım!

Mehtap ve şair

İkbaharı bırakıp sonbahara hayran olanlar gibi, güneşi sevmeyip aya bayılanlar da vardır. Mehtapı bilhassa şairler çok sever. O yarı - aydınlık bütün şairleri şairlikleri derecesinde coşturmuştur. Edebiyat kitaplarında güneşe dair yazılan şirlerden ziyade mehtap şirlerine rastlanır. Mehtapın demek insan üzerinde tuhaf bir tesiri var. Halbuki akıl doktorları mehtapın bilhassa dellere tesiri ettiğini hastaları üzerinde yaptıkları müşahedelerle tesbit etmişlerdir.

Eğer bu ilmi bir hakikatsiz şairlerin durumları müşkülleşmiş bulunuyor,

Kimlere pahalı ekmek yedirmeli?

Şehrimizdeki bütün eğlence yerlerinin her akşam hıncıncı dolduğu, saat dokuzdan sonra eğlence yerlerinde oturacak yer bulunmadığı, hattâ zorla girilmesi- ni önlemek için kapılara polis konduğu söyleniyor.

Binaenaleyh «Kimlere pahalı ekmek yedirmeli?» diye düşünmeye lüzum yoktur. Saat onda bütün eğlence yerlerinin kapıları kapanır ve memurlar içeri girip garsonlardan başka rasladıkları herkese bir pahalı ekmek karnesi verirler.

Zamandan istifade edip çok para kazanamı bulmak için bundan emin bir çare bulunamaz sanıyorum.

Sarhoşların Yeşilaya yardımı

Anlatıyorlardı: İçki düşmanları kurumu Cumhuriyet bayramında meyhanelerden fane toplamış. Yeşilay'cılar boyunlarında kutularla içki içilen yerlere girerek üzerleri şişeler ve mezelerle dolu masaları birer dolap sarhoşlardan içki düşmanlarına yardım etmelerini istemişler.

Gene anlatıklarına göre sarhoşlar kendilerine uzatılan kutulara o kadar çok para atmışlar ki yapılan yardım Yeşilay'ın içki ile daha şiddetli savaşmasını mümkün kılmış. Bu yekûna kadar yükselmiş. Bu suretle Yeşilay'ın kurulduğundan beri içki içimyenlerden görmediği yardımı içki içenlerden gördüğü de ilave edilmiş.

Su sarhoşlar iyi insanlardır ves-selâm! Yaptıkları yardımla düşmanlarını fena durumdaki kurtarmışlar, kendilerine daha şiddetle hücum etmelerini temin etmiş bulunuyorlar.

Şevket Rado

Mahkemelerde:

“Romatizmalı adam çanta kapar mı,?”

Aliyi, çanta kapmak suçundan yakalamışlar. Asliye ceza mahkemesinde muhakemesi yapılıyor. Kadıköy iskelesinde Mannik adında bir kadının elinden çantasını kapıp kaçarken suç üzerinde yakalanmış. Evrak okunduktan sonra sorguya çekildi. Ali ayağa kalkıp boynunu büküştü:

— Şu halime bakınız bay reis! Elden çanta kapmak için insan, çekirge gibi çevik olmalı. Halbuki benim dizlerimde romatizma var. Biraz hızlı yürüsem sızlamağa başlar, olduğum yere paçavra gibi yığılır kalırım. Bu vaziyette benim çanta kapmama imkân var mı? Allah için siz söyleyiniz!... Bay reis! Ben Kadıköy iskelesinde dolayıyordum. Çok kalabalıktı. Ayağıma bir şey dolmuş. Eğildim bakımda ki yerde bir kadın çantası duruyordu. Eh, çığneyip geçilmez ya!... Çantayı yerden aldım, etrafa bakındım, çanta arıyan yok. Her halde sahibi dışarıya çıkmıştır, diye aramak üzere ben de çıktım. Biraz sonra gelip beni yakaladılar. Bunda benim ne kabahatim var? Bulunan malın sahibini aramak günah mı? Yıllık yapayım da, savaşı ilahiyeyim derken başımı derde soktum. Söylenenlerin hepsi yalandır. İnanmayınız böyle şeylere... Bayan Mannik şahit olarak çağırıldı. Kapıdan girer girmez, maznun Aliyi süzerek, heyecanla:

— Hah, dedi, işte, tak kendisidir. İskelede çantamı kapam adam hipa hip işte budur.

Ve mahkemenin suali üzerine hâdiseyi anlattı:

Memba suyu diye terkos suyu satanlar

Ötedenberi memba suyu satanlardan bir kısmının iyi su yerine sahte etiketli şişeler içinde terkos suyu sattıklarına tesadüf edilmekte ve bunlar hakkında Belediyece takibat yapılmaktadır.

Harbden evvel bir bardak su, sucu dükkânlarında kırk paraya satılıyordu. Her türlü yiyecek, içecek ve giyecek fiyatları yükseldiği halde içme su fiyatlarında bir değişiklik yoktur. Su fiyatlarının değişmemesine göre bazı suçluların iyi su yerine terkos suyu kullandıkları görülmüştür. Bunlar hakkında zabıt tutulmuş ve Belediyece para cezası alınmıştır.

Trabzon'da ekmek fiyatları

Trabzon Belediyesi mısır unundan ekmek kiloşuna 37,5 buğday ekmeğinin kilosuna 61 kuruş fiyat koymuştur. Ekmekler kilo ile tartılarak satılmaktadır.

Fransada suikastlar

Londra 30 (A.A.) — Alman radyosunun Vichy'den öğrendiğine göre, işgal altındaki Fransada elektrik santralleriyle fabrikalara karşı sabotaj tertibeden de Gaulle taraftarlarından mürekkep bir grup ele geçirilmiştir. Bu grubun başında profesör Bertrand bulunmaktadır.

Profesörün evinde yapılan araştırmalarda infilâk maddeleri meydana çıkmıştır. Bertrand tevkif edilmiştir.

İngiliz kadınları askere giden erkeklerin yerine geçtiler

Londra 30 (A.A.) — 25/35 yaşındaki bütün memurlar alfabik altınca çağırıldıklarından binlerce İngiliz kadını bu memurlardan açık kalan vazifelerin yapılmasında kullanılmaktadır.

Bütün dünya yiyecek sıkıntısı çekiyor

İsviçre hükümeti ekmek ve sütü de vesikaya tabi tuttu

Avrupa'nın her tarafında yiyecek sıkıntısı durmadan artmaktadır. Son zamanlara kadar İsviçrede ekmek ile süt vesikaya tabi değildi. Fakat 16 ilkeşirinden itibaren bu memleketinde de ekmek vesikaya tabi tutulmuş, sütün de 1 santeşirinden itibaren vesika ile satılmasına karar verilmiştir. İsviçre gazetelerinde okunduğuna göre bu tahdit tedbirinin alınmasına sebep olan âmililer şunlardır:

1938 ve 1939 senelerinde İsviçrede nüfus başına günde 175 gram ekmek sarfediliyordu. Fakat harp patladıktan sonra memleketinde birçok yiyecek maddelerinin azalması ve satışının vesikaya tabi tutulması, İsviçrelileri fazla miktarda ekmek yemeğe sevk etmiş ve İsviçrede sarfedilen ekmek miktarı müttemadiyen artarak günde nüfus başına 275 gramı bulmuştur. Bu artış hükümeti ekmeği vesikaya tabi tutmağa mecbur etmiştir.

16 ilkeşirinden itibaren İsviçrede günde nüfus başına vesika ile 225 gram ekmek verilmesine başlanmıştır. 19 yaşına kadar olan gençlere, orta işçilere günde 100 gram fazlasıyla 325, ağır işçilere de 425 gram ekmek verilecektir.

İsviçre gazetelerine göre bu nispet uzun müddet muhafaza edilebilecektir. Bunun da sebebi, bu sene İsviçrede hububat rekoltesinin bütün ümit ve tahminlerin hilâfına olarak bereketli olmasıdır.

Yiyecek vesikalarında mevcut olan ve her ay nüfus başına verilmekte olan 400 gram un kuponu ipka edilmiştir. Bu hususta bir tahdit konulması düşünülmüyordu. Yalnız pastacılar ve çörekçiler tahdide tabi tutulmuşlardır. Pasta bisküvi ve çörek almak isteyenler o güne ait ekmek vesikası kuponunu kesip vermede mecburdurlar. Bu tahdit tedbirini tatbik mevkiine konuluncuya kadar halkın ihtiyacından fazla bisküvi, simit ve çörek alamaması için gereken tedbirler evveliden alınmış, tektis edilmiş sütler ve süt mamulları da dahil olmak üzere bunların satışı menedilmiştir.

Hastaların ve memedeki çocukların beslenmesine gereken süt mamullarının tedariki, ancak doktorun ve ebelerin raporile kabil olabilecektir.

Sütün vesikaya tabi tutulması için konulan hükümler, süt istihsalâtının harbdan evvelkine nispetle yüzde on beş azaldığı

İki Avrupa karikatürü

Almanya, İsviçre gibi memleketler ucuzluk ve yiyecek, içecek intizamında birinci gelirler. Bu memleketlerin hâlini, kendi gazetelerinde çıkan iki karikatür pek güzel tasvir ediyor. Birincisi: «Die Woche», ikincisi: İsviçrenin «Illustré Suisse».

— Buyurunuz... Üç damla süt, dokuz damla suni kahve... — Teşekkür ederim. Tek parça şekerinizin resmini köpeğime gösterdiğinizden dolayı da teşekkürler...

— Bu acayip arabada işin ne? — İzmarit arıyorum.

halde sarfiyatın artmasından leri gelmiştir.

Süt tevziat miktarı şöyle tesbit edilmiştir: 6 aylıktan küçük çocuklara 7, altı ile on dokuz yaş arasındakilere 6, on dokuz ile altmış beş yaş arasında bulunanlara 4, altmış beş yaşından yukarı olanlara günde 5 desilitre süt verilecektir.

Gebe kadınlara ve hastalara fazla süt tayını verilecektir. Ağır işçiler, yeni bir emre kadar günde bir desilitre fazla süt alacaklardır.

Taze süttten yapılan yoğurt, kremalı süt ve sadeyağlar da tahdide tabi tutulmuştur. Bu maddeler serbesçe alınıp satılmayacaktır. Süt konserveleri, tektis edilmiş ve toz haline getirilmiş sütler de aynı kayda tabi tutulmuştur. Süt tahdidatının yürürlüğe gireceği 1 santeşirine kadar geçen müddet zarfında halkın ihtiyacından fazla süt ve süttten yapılmış maddeler alamaması için bunların hususî bir müsaade ile alınabileceği ilân edilmiştir. İsviçre halkına süt kartları dağıtılmıştır.

Mekteplerde

Pazartesi gününden itibaren yeni cetvel tatbik edilecek

Pazartesi gününden itibaren mekteplerde yeni cetvel tatbik edilecektir. Lise ve ortamekteplerde derslere sabah saat 9 da başlanacak ve 15.45 te son verilecektir. Çifte tedrisat yapanlarda sabah saat 8.30 da derslere başlanacak ve 13 te bitirilecektir. Öğleden sonraki devre 13 te başlayıp 17.40 ta nihayet bulacaktır. Kız enstitülerinde dersler 9 da başlayarak 16.50 de bitecektir. Erkek teknik tedrisat mekteplerinde derslere 8.30 da başlanarak 17.30 da son verilecektir. Ticaret mekteplerinde 9 da başlanacak ve 16.10 da bitirilecektir.

Mektep idareleri, nakli vasıtalarının kifayetsizliği karşısında derslere 15 dakika evvel veya sonra başlayabileceklerdir.

İstanbul köyleri elişleri sergisi açıldı

Dün Eminönü Halkevinde «İstanbul köyleri el işleri sergisi» açılmıştır. Sergide köy evinin içi bütün dekorlarla canlandırılmakta ve köy kadınları tarafından hazırlanan pamuklu, keten ve emsali dokumalar, kilim, havlu, mendil, dantelâ, oya, yemeni ve iç çamaşırları ile bütün giyim eşyası teşhir edilmektedir. Köy kadınlarının canlı manken rolünü oynamaları, serginin hususiyetini bir kat daha arttırmıştır. Sergi 15 gün müddetle halka açık bulunmaktadır.

Yünlü kumaş

Memurlara ve halka tevziat için tedbirler alınıyor

Haber aldığınıza göre, hükümet, memurlarla halka yünlü kumaş dağıtmak için yeni tedbirler almaktadır. Bu arada kumaşların yapılması için gerekli ham maddelerin temin edilmesi etrafında kararlar alınmak üzere, Türkiye'deki bütün yünlü mensucat fabrikatörleri Ankarada toplantıya çağırılmışlardır. Toplantı 2 ilkeşirinin günü yapılacaktır.

Sümerbank umum müdürü

Ankara 30 — Sümer Bank umum müdürlüğüne Bülent Memecioğlu tayin edilmiştir.

Avrupadan eşya geliyor

Edirnedden bildirildiğine göre Avrupalardan memleketimize çeşitli eşya gelmektedir. Karaağaç İstasyonunda toplanan bir kısım eşya İstanbul'a sevk edilmiştir.

30,000 kişiye yemek verilecek

Ankara 30 — İstanbulda Kızılay tarafından açılacak ağıthane 15,000 fakire yemek verecektir. Bu rakam 30,000 e çıkarılmıştır. İstanbul'da açılacak bu iş için Kızılaya 200 bin lira tebeddül bulunmuştur. Birinci kâğıtında başında faaliyete geçilecektir.

HARB DURUMU

Mısırdaki muharebe şiddetini arttırıyor

Stalingrad'da Tuapsenin şimal doğusunda şiddetli muharebeler oluyor

Mısırdaki:

Mısırdaki muharebe şiddetini arttırmaktadır. Son haberlere göre, iki taraftan da her sınıf kuvvetler muharebeye girmiştir. Londra radyosu bu muharebeler hakkında şu malûmatı veriyor: «Sekizinci ordu dün gece piyade muharebesi yaparak arazi kazanmış, bir miktar esir almıştır. Dün küçük mikyasta tank muharebeleri olmuştur. Mihverin bir kısım tankları tahrib edilmiştir. Hava üstünlüğü bizdedir.»

Alman tebliği Mısır muharebeleri hakkında diyor ki: «İngilizler Mısırın Garp gölünde dün de büyük piyade ve tank kuvvetleriyle taarruz etmiştir. İngilizlerin hatlarını yarmak için sarfettikleri gayretler neticesiz kalmış, 39 tank tahrib edilmiştir.» İtalyan tebliği, İngilizlerin bazı yerlerde İtalyan hatlarına sokulduğunu, fakat tardedildiğini haber veriyor.

Gelen haberlerden İngilizlerin bir miktar arazi kazanmakla beraber Alman cephesinde gedik açamadıkları ve muharebenin bütün şiddetle devam ettiği anlaşılmaktadır. Londra radyosu muharebenin çabuk neticelenmesini beklememek lazım geldiğini söyleyerek diyor ki: «Elâlemeyn cephesi dardır. Düşman şimdi burada bizim tutunmaktığımızı temin eden âmillerden istifade

ediyor. Bu cepheyi tahkim etmek için vakit bulmuştur. Bunun için muharebe çetin olacaktır.»

Doğu cephesinde:

Stalingrad'da iki taraf da takviye kütaları almıştır. Moskova, Almanların yeni bir tank tümeni aldıklarını, bununla şiddetli bir hücumda bulunduklarını, fakat hücumun tardedildiğini bildiriyor. Aman tebliği ise piyadenin tayyareler tarafından desteklenerek taarruz yaptığını, bir miktar yer aldığını bildirmektedir. Tebliğ Stalingrad'da Sovyet kuvvetlerinin yükünü hafifletmek için Rusların cenupta yaptıkları taarruzların neticesiz kaldığını kaydediyor.

Giornale d'Italia gazetesi Rusların Stalingrad'da içinde mürettebat yerine patlayıcı maddeler bulunan tank kullandıklarını haber veriyor.

Kafkasyadaki harekâta gelince, Londra, Tuapsenin şimal doğusundaki tepelerde şiddetli muharebeler olduğunu bildiriyor. Alman tebliği de Tuapsenin şimal doğusunda ve cenubunda Rusların karşı hücumlarının tardedildiğini haber veriyor.

Uzak Doğuda:

Salomon adalarında şiddetli çarpışmalar olmaktadır. Vaziyet değişmemiştir. Yeni Gine'de Avustralyalılar daha bir miktar ilerlemişlerdir.

Wilki'nin beyanatı

«Nasil Japonlar Amerikayı alamazlarsa, Almanlar da Rusyayı alamazlar»

Ankara 30 (Radyo gazetesi) — Wandel Wilki, radyoda yeni bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«Stalin bana anlattığına göre, işgal edilen yerlerdeki Rus erkeklerin yüzde doksanı zorla Almanyaya gönderilmiş ve fabrikalara verilmiştir. Bu suretle Almanyaya işçileri cepheye gönderebilmiştir. Rus milleti hizmet kelimelerini iltmek bile istemiyor ve vatan aşkı bakımından hiç bir milletin geri kalmıyor. Nasil Japonlar Amerikayı alamazlarsa Almanlar da hiç bir vakit Rusyayı alamayacaklardır.»

Şekerci esnafa şeker tevzii

Türkiye Şeker fabrikaları ıkrketi, vilayetten aldığı emir üzerine şekerli madde yapan esnafa pazartesi gününden itibaren şeker dağıtmağa başlayacaktır. Bu gibilere lüzumları olan şeker, mensup oldukları esnaf cemiyetleri vasıtasıyla dağıtılacaktır. Bakkalların şekerine gene bakkallar cemiyetleri elle kendilerine verilecektir. Her cemiyet, azasının şeker ihtiyacını tesbit etmektedir.

Ekmek karneleri

Beyannameli ekmek karnelerinin mütemetere dağıtılması işi tamamlanmıştır. Halka ait karnelerin tevzii işine devam edilmektedir. Bunların dağıtılması da bugün akşama kadar bitirilmiş olacaktır. Yılan hesap neticesinde ucuz ekmekten istifade edeceklerin miktarı 290 bine balığ olduğu anlaşılmaktadır.

Partinin yüksek tahsil talebesine yardımı

Halk Partisinin himayesinde okumakta olan yüksek tahsil talebeleri esashi bir tasfiyeye tabi tutulmaktadır. Bundan sonra, pek iyi derece ile liseden mezun olan veya bulunan fakültede sınıf geçen talebelerden, hakikaten yarduma muhtaç olduğu sıki bir tahkikat neticesinde anlaşılanlar himaye edileceklerdir. Bundan başka talebe yurtları da sıki bir kontrola tabi tutulacaklardır.

Büyük bayramımızın dünyada akisleri

Macar gazeteleri bizden hayranlıkla bahsediyorlar

Budapeşte 31 (A.A.) — Pergembe günkü gazeteler, Türkiyeden hayranlıkla bahsetmektedirler. Gazeteler, şimdi bütün dünya adamlarının gözlerinin Türkiye'ye çevrilmiş olduğunu işaret ederek Türkiyi eski dostluğumuzun açık kalbelligi ile selamlıyorlar.

Amerika hariciye encümeni reisinin beyanatı

Vashington 30 (A.A.) — Türkiye Cumhuriyetinin 19 uncu yıldönümü münasebetiyle ayan meclisinde bir hab tabe iradeden hariciye encümeni reisi Connolly demiştir ki: «Türkiye demokrasinin dostu olarak kalacaktır. Tecavüz halinde bir milyon süngü ile yolu kapayacaktır.»

Bir Alman gazetesinin dostane makalesi

Berlin 30 (A.A.) — Völkischer Beobachter gazetesi bugün, Milli Türkiye Cumhuriyetinin doğduğu günü 19 uncu yıldönümünde Türk milletinin, düşmanlarının kendisine hazırladıkları esarete karşı kahramanane mücadelesinin sembolik neticesini gördüğünü belirtmektedir.

Bu gazete şöyle yazıyor: Bundan sonra Türkiye'nin kurtarıcısı Atatürk, Türkiye'yi kuvvetli ve feyizli modern bir milli devlet haline getiren büyük islahat eserine kendini vakfetmek imkânını bulmuştur. Alman milleti, Führerin de bir ker müsaade ettiği gibi, dost Türk milletinin mücadelesini ve kalkınmasını büyük bir anlayışla takibetmiş ve bunları bizzat kendisine de yeni bir ümit veren misal verici hareketlerle olarak takdir etmiştir.

Rumen gazetelerinin dostane neşriyatı

Bükreş 31 (A.A.) — Rumen gazeteleri bugünkü nüshalarını, Türkiye Cumhuriyetinin 19 uncu yıldönümü yazılarına ve Reiscumhur ismet in öntünün resimlerine tahsis etmişlerdir.

Milano akınında ölenler

Milano 30 (A.A.) — Geçen cumartesi günü yapılan İngiliz hava akını esnasında ölenlerin sayısı 140 ı bulunmuştur. Bunların büyük bir kısmı ihtiyarlar, kadınlar, çocuklar ve işçiler teşkil etmektedir.

Berlin ticaret ataşemizi

Ankara 30 — Berlin ticaret ataşemizi B. Nömk Seyda tayin edilmiştir.

Cumhuriyet bayramı

Sir Percy Lorraine'in harareti bir makalesi

Londra 30 (A.A.) — İngiltere'nin eski Ankara büyükelçisi Sir Percy Lorraine, Daily Eksetch gazetesinde şöyle yazıyor: «Birinci dünya harbini takibeden ilk senelerde Büyük Britanya ile Türkiye arasındaki münasebetler hakkında bir kitap yazılacağı muhakkaktır. Bu pek meraklı bir mevzudur. Öyle zannediyorum ki bu kitabın muharriri, tecavüz kuvvetleri mağlup edildiği zaman ve Atlantik beyannamesine müstenit dünya nizamı bir şekil almağa başladığı zaman muhtaç olacağı milletler arası prensip ve metotların mübeşşiri Atatürk'ün şahsiyetini iyice belirtecektir.»

Modern Büyük Britanya ile modern Türkiye arasındaki dostluk meyvelerini vermeye başladığı 1939-1940 devresini gözden geçiren Sir Percy bu dostluğun zaferin kararlılıklarına rağmen kendini gösterdiğini söylemiştir. Çünkü İngiliz Türkün yaman ve dürüst bir muharip olduğunu bildiği gibi Türk de İngilizde bu meziyetlerin mevcut olduğunu biliyordu. Her ikisi de karşıındakinin bir dostu mümkün vaziyette bırakılmayacağını biliyordu. Birbirlerini ayrıran karışık meselelere rağmen şahsî hürmet ve karşılıklı hürmet Türk ile İngilizlerin, iki millet arasında dostluk ve anlaşma köprüsünü her zamankinden daha sağlam temeller üzerinde kuralmalarına imkân verecek kadar kuvvetli olmuştur.

Sir Percy, Büyük Britanya'ya döndüğü zaman İngilizlerin Türkiye'nin modernleşmekte gösterdikleri sürate hayret ettiklerini görmüştür. Sir Percy diyor ki: «Bu hususta sorulan sualler karşısında evvelâ cevap vermekte güçlüğü itiraf ederim. Fakat bir müddet sonra kolayca cevap vermek imkânını buldum. Çünkü şu neticeye varmıştım ki, Sultanlar zamanında saklı kuvvetler biriktiği ve Kemalist inkılabın kurtarıcı ve hayat verici dalgalı sebesi kalan bu kuvvetler hayret uyandıran bir kudret ve süratle coşup taşmıştı. Hakikatte Türkler değişmemiş fakat kendilerini anlamışlardı.»

Atatürk'ün vücuda getirdiği inkılaplar hakkında Sir Percy Lorraine şöyle yazıyor: «Millet, büyük bir ekseriyetle, insiyaklı ihtiyaclarına tekabül eden bu inkılapları memnuniyetle karşılamıştır. Hükümet nihayet halk için çalışan bir halk hükümeti olmuş millî bütünlüğün hâkimiyetini sağladığı, millî tahhütlere riayet etmeğe ve ettirmeğe tahhüt etmiştir. İşte İngiltere sağlam bir dostluk işareti olmak üzere böyle bir Türkiye'nin elini sıkıştırmıştır. Birbirini sıkan bu elleri gevşetmek için insanlık ideallerinin sarılması lazımdır. Böyle bir şey olmayacağını eminim.»

İngiltere kralının tebrik telgrafi

Londra 30 (A.A.) — Türkiye Cumhuriyeti ilânının yıldönümü yalnız bizzat Türkiye tarihinde büyük bir gün değil, bütün dünya tarihinde de önemli bir gündür. Londra'nın, hürriyetleri ve istiklalleri için savaşan bütün memleket hükümetlerinin merkezi bulunduğu ve bir çok milletler kahramanlarını esaret ve yasa menfada kutlamak zorunda oldukları şu anda 29 ilktisrin, mânası Türkiye geçişini aşarak dünyada hürriyetin iadesi maksadıyla yapılan müsterek gayrette birleşmiş bütün müttelikler için bir sembol olarak görülmektedir. Bundan dolayı İngiltere ve umumiyet itibarıyla Türkiye'nin kalabalık olan bütün dostları bugün bu tarihî günün kutlanmasına iştirak etmişlerdir. Bu münasebetle İngiltere Kralı, Atatürk'ün büyük eserine, dünya harbinin bütün olaylarına rağmen, hürmet empoze eden bir kuvvet ve vakarla devam eylemekte olan Türkiye Cumhuriyetine bir tebrik telgrafi çekmiştir.

Sir Percy Lorraine Türk milletine hitaben radyo ile bir mesaj göndererek bu münasebetle Büyük Britanyanın takdir, hayranlık ve dostluk hislerini bildirmiştir.

Türkiye'nin Londra büyük elçiliğinde ve Londradaki Halkevinde bu yıldönümü parlak toplantılarla vesile teşkil etmiş, Türk kolonisinin ve Londra diplomasi ve siyasi âleminin bütün mümtaz şahsiyetleri büyük elçi B. Rauf Orba'ya tebrik ve derin takdir ve sempati hislerini bildirmişlerdir.

Sofya elçiliğimizde

Sofya 30 (Akşam) — Cumhuriyet bayramı münasebetiyle maslahatgüzar ve refikası elçilik salonlarında tebaamızı kabul etmiştir. Kabul resmi çok samimî olmuştur.

Karol, Mm. Lupesko nasıl yaşıyorlar?

Eski Kral tasarrufa riayet ediyor. Boğa güreşlerine gittiği zaman pahalı olmanın yerlerde oturuyor

Karol ve madam Lupesko Meksiko'da araba ile geziyorlar

Eski Romanya Kralı Karol'un taç ve tahtından vazgeçmeğe mecbur kaldıktan sonra gözdesi Lupesko ile bir trene binerek Romanya'dan uzaklaştığı malumdur. Karol, İsviçrede bir müddet kalmış, sonra Portekiz tarikle Amerika'ya gitmek üzere İspanyaya gitmişti. Fakat İspanya'da hükümet, Sevil şehrinde misafir kaldığı otelde Karol ile gözdelerini aylarca müddet göz hapsi altında tutmuş ve rivayete göre Amerikânın siyasi teşebbüsleri üzerine kendisinin İspanyadan ayrılmasına müsamaha etmiştir. Sabık Kral, metresine beraber, Portekizden cenubi Amerika'ya gitmiş, nihayet Meksika hükümetinin verdiği vize üzerine Mexico şehri civarında bir villada yerleşmiştir. Son zamanlarda Karol'un gözdesi olan madam Lupesko'nun öldüğü yayıya ortaya çıkmış ise de bunun doğru olmadığı, gelen tamamlayıcı haberlerden anlaşılmıştır.

Bir Avrupa mecmuası, Karol ile metresinin Meksiko şehrinde sürdürdükleri hayat hakkında dikkate şayan şu malumatı veriyor:

Karol Meksiko şehrine vardikten sonra tahtına tekrar oturmak çaresini bulmak için derhal faaliyete geçmiş, bir müddet evvel de bir gazeteciye hür Romanya hakkındaki profesinî tatbik mevkiine koymağa intizarın vaktini geçirmekte bulunduğunu söylemiştir. Sabık Kral bu tasavvurunu organize etmek için bir aralık Birleşik Amerika'ya gitmek arzusunı göstermiş, fakat Birleşik Amerika Hariciye nezareti kendisine istediği giriş vizesini vermemiştir. Bunun üzerine Karol, cenubi ve şimalî Amerika'da yaşayan nüfuzlu Rumenlere mektuplar göndermeğe başlamıştır. Bu mektuplarda şöyle diyor:

«Memleketimde büyük bir hognutsuzluk var. Vatandaşlarımı nerede bulunurlarsa bulunsunlar, vatandaşımı kurtarmak için benimle birleşmeğe davet ediyorum.»

Karol yüksek makamlar ılgal eden bir çok Amerikalılara da başvurmuş ve Birleşik Amerika hükümeti nezdinde kendi lehinde tavassutta bulunmalarını rica etmiştir.

Sabık Kral, bu siyasi teşebbüslerine rağmen yeni ikametgâhında eğlenmeğe vakit bulmaktadır. Meksiko şehri, uzun zamanlar misafir Kralı görmemiş olduğu için Karol'un oraya gelmesi, halk arasında büyük bir merak ve teccüssis uyandırmıştır. Karol ile gözdesi gezmeye çıktıkları zaman kendilerine sabık Saray nazırı Urdareanu refakat etmektedir. Teşrifatçının vazifesi, fazla merak ve teccüssis gösterenleri, mümkün meretebe Karola yaklaştırmaktan uzaklaştırmaktır.

Karol hâlâ kendisine «majeste» yani haşmetli ünvanının verilmesinde ısrar ediyor. Meksiko şehri halkı ise Karol'un gözdesine «madam» ünvanını vermek suretile bu meseleyi halletmişlerdir.

Bugün 49 yaşında bulunan Karol vücutta çok diğir. Umumi manzarası sevimli olmakla beraber, çehresinin bazı hususiyetleri Hohenzollern hanedanından olduğunu gösteriyor. Şakakları ağarmaya başlamıştır. Karol, kendisine ciddiyet ve vakar veren biyığı ile övünüyor, İngilizceyi hafif bir şive farkı ile konuşuyor. Madam Lupesko İngilizceyi Karoldan biraz daha iyi biliyor. Teşrifat nazırı Urdareanu ise İngilizce hiç konuşmuyor.

Yaşı hiç bir zaman doğru dürüst öğrenilmemiş olan madam Lupesko'nun 38 - 45 yaşında olması lazımdır. Son derece sevimli ve cazip bir ka-

dındır. Karol ile münasebet peyda edinceye kadar mazisi hakkında çok şey bilinmiyordu. Babasının konserve taciri olduğu söyleniyor. Amerikan kolonisi, Karol'un gözdesi Meksiko şehrinin en sık ve zarif kadını olarak addediliyor. Madam Lupesko pek az mücevher takıyor.

Karol ise, üzerinde kıymetli şeyler taşımağa meraklıdır. Parmakları, altın ve platin bir çok yüzüklerle doludur. Bileğinde gülmüş bir bilezik ve altın bir saat taşıyor. Saat ve bileziğin üzerine ismi hakkedilmiştir. Dehşetli bir tiryaki olduğu için masif altından yapılmış olan sigara tabakasını hâk bir zaman yanından ayırmıyor.

Teşrifat nazırı Urdareanu sinemada gördüğümüz gangsterlere benziyor. Fakat kendisi dünyanın en sakin adamıdır.

Karol ile metresi, Meksiko şehri civarında sekiz odalı bir villada oturuyorlar. Karolun maiyeti, Teşrifat nazırından, bir usaktan, Kübalı ilk hizmetçiden ve 12 köpekten ibarettir. Ev, yüksek duvarlı geniş ve büyük bir bahçe ile çevrilmiştir. Bu duvarların arasında polisler nöbet bekliyorlar. Villanın odaları Rumen tarzında döşenmiştir. Her geridonun üzerinde Kral ailesi âzalarının resimleri göze çarpmaktadır.

Kral sanat meraklısıdır. Romanyadan ayrılırken maruf Rumen ressamının fırçasından çıkmış kıymetli bir çok tabloları da beraberinde götürmüştür. Sabık Kral, bu tabloların kendi şahsî koleksiyonuna ait olduğunu söylemektedir.

Rivayet edildiğine göre Karol Meksiko'ya geldikten sonra bankalara altı milyon dolar yatırmıştır. Karol, malı vaziyetinden bahsedilmesinden asla hoşlanmaz. Fakat Karolu yakından tanyanlar uzun seneler için refah ve bolluk içinde geçirmesinin müemmen olduğunu söylüyorlar.

Karol, servetini çarçur etmiyor. Boğa güreşlerine gittiği zaman pahalı olmanın yerlerde oturuyor. Bir defa seyirciler, Karolu tanımamışlardır. Halk, Karolu tanyınca bir boğa satın alarak güreşlerin sonunda güreştirmesini bağrı çağırarak istemeğe başlamıştır. Karol, halkın yükselen yuha seslerine aldırmıyarak bu talebi reddetmiştir. Fakat başka bir fırsatta Meksika Kızılhaçına bin dolar taberrü etmiştir. Bankalardaki paraları bloke edilmiş olduğu için uzun müddet vermiş olduğu çek muhteviyatı ödenmemiştir. Fakat sonradan banka bu çeki ödemmiştir.

Karol ile gözdesi, Meksikoya ilk geldikleri zamanlar ekseriyetle gelirlerini barlarda geçiriyorlardı. Sonra daha çekingen bir hayat sürmeğe, villalarında misafir kabul etmeğe ve ziyaretleri iade etmeğe başlamışlardır. Karol bazı senfonileri bilmekte övünüyor. Şimdi elden bir piyano satın almak istiyor. Madam Lupesko, mükemmel bir musikişinastır.

Briç, Karol ile gözdесinin en çok beğendikleri eğlencelerden biridir. Madam Lupesko mükemmel briç oynar ve fantezilere şiddetle aleyhtardır.

Taziyete teşekkür

Ziyat ebedisile müteessir olduğumuz HATİCE AĞA'nın tefin merasiminde bulunan, bizzat ve telgraf ve mektupla acımıza iştirak eden, muhterem kadirşınaz zevata, candan şükranlarımızın ıblâğına tavassutunuzu dileriz.

Oğlu: Necati Ağa, Kızı: Zeynep Sırmalı, Damadı: Muhlis Sırmalı, Zevci Behçet Ağa

Filmler harikası ARJANTİNA

Renkil

SON

GÜNLER

BETTY GRABLE
DONE AMECHE
CARMEN MIRANDA

MARMARA'da

İstanbul

Kahkahadan kırılıyor.

LOREL
HARDİ
DENİZCİ

Türkçe

On binlerce halkı coşturan.

Ayrıca:

1943 ün yeni bedası

GECE CÜNEŞİ
SON GÜNLER
Alemdar — Milli

Türk Film Yıldızlarının
Son Zaferi

SÜRTÜK
ELHAMRA'da

ŞARK'da

Arabacının kızı - Gece ve gündüz benimsin filmlerinin parlak yıldızı

Hild Krahlin en son yaratığı

Çılgın ve ölmeyen bir aşkın hazin romanı

ANUŞKA

Gece için yerlerinizi evvelden aldınız. Telefon: 40380

ŞEHİR TİYATROLARI

Bu akşam

Saat 20,30 da Dram kısmı

KIŞ MASALI

Yazan: W. Shakespeare

Türkçe: Meharet Erzin

Komedi kısmı — YALANCI, Yazan:

Carlo Goldoni, Türkçe: S. Moray

Bugün saat 15,30 da matine

Askerlik İşleri

Uskudar Askerlik Dairesi

Başkanlığından

1 — 339 doğumlu ve bu doğumlularla muameleye tâbi yedek subay yetiştirilecek kısa hizmetlilerden. A - Yüksek tahsilini ecnebi memleketlerde yapmış ve askerlik dersi görmemiş olanlar 1/2. Teşrin/942 de, B - Türkiye'de orta okul diploması aldıktan sonra yabanc memleketlerde tahsilini ikmal edenler. 1/1. Kânun/942 de, C - Bütün tahsilini yabancı memleketlerde yaparak askerlik dersi gören yüksek okul mezunları 1 Şubat 943 de, D - Lise ve muadili mezunu tam ehliyetnameliler 1 Mart 943 de, B - Türkiye'deki Lise mezunlarından olup tahsilini yabancı memleketlerde ve askerlik dersi görenek tamamlayanlar. 1 Nisan 943 de hazırlık kıtalarına sevk edileceklerdir.

2 — Üniversite ve yüksek okul mezunları ile Lise mezunlarından (C) Birevisi alanlar 1 Mayıs 943 de yedek subay okuluna yalnız tabip, baytar, kimyager, eczacı, dişçi okulları mezunu olup da bu sınıflara tefrik edilmiş bulunan yüksek ehliyetnameliler 1/2. Teşrin/942 de Tatbikat okullarına sevk edileceklerdir.

Alâkadar işbu ilândaki tarihe ve durumlarına göre Askerlik şubelerine müracaat etmeleri.

Tokatta bereketli yağmurlar yağıyor

Tekat (Akşam) — Bir kaç gün zarfında vilâyetin her tarafında bereketli yağmurlar yağmaya başlamış ve zırran yüzünü güldürmüştür. Her tarafta hummalı bir faaliyetle ekime başlanmıştır.

BUGÜN Senenin en büyük Komedi...
TÜRKÇE SÖZLÜ KAHKAHA KASIRGASI
Meşhur ARŞAK PALABİYİK'YAN'ın ŞAHESERİ

3 AHBAP ÇAVUŞLAR

POLİS HAFİYESİ
İPEK ve SARAY

SİNEMALARINDA

BUGÜN TYRONE POWER
MELEK ve
sinemasında DOROTHY LAMOUR

tarafından şahane bir surette yaratılan

JOHNNY APOLLO
(KIRLI MİRAS)

Büyük, hisli ve heyecanlı bir şaheser.

Şeref Ülkelerini Aşan... Zafar Göklerine yükselen...
Şaheserler Şaheseri «Türkçe»

DEMİR TAÇ

Bugün LÂLE sinemasında

Görülmemiş bir heyecan, sonsuz bir hayranlıkla durmadan alkışlanıyor.

Kapıda ezilmemek için lütfen yerlerinizi erkenden kapatınız.
Telefon: 43595

DİKKAT: Bu film aynı zamanda İzmirde LÂLE ve TAN sinemalarında da gösterilmektedir.

ÖLDÜREN BAHAR

Aşk! İhtiras! Kıskaçlık!

Dünyanın 8 inci HARİKASI

Sinemasının leadından bugüne kadar yapılan EN MUAZZAM...
EN GÜZEL... EN NEFİS

ŞAHESERLER ŞAHESERİ

HARİKALAR MUCİZELER FILMİ

Bağdat Hırsız

Pek yakında İstanbul 2 büyük sinemasında birden.

Yıldızlar Yıldızı, Şen, Şirin ve güzel
DEANNA DURBİNİ
Bütün seyircileri eğlendiren ve gasyeden

AŞK ÇİÇEĞİ
filminde takdir nazarılarla seyretmek ve candan alkışlamak için herkes
SÜMER SINEMASINA

koşuyor. Siz de bugün gidiniz, görünüz.

MAKSİM'de Her Akşam

MÜZEYYEN SENAR
Kemanî NECATİ TOKYAY

ve arkadaşları

Üstad MUHLİS SABAHADDİ'nin
EFENİN AŞKI

Tanınmış sanatçıların iştirakle 60 kişilik Revü

HER PAZAR Saat 16 da
aynı programla -İçkisiz aile matinesi

DİKKAT: 2/11/942 pazartesi akşamı Kızılay menfaatine saat 3 e kadar Fevkalade eğlenceler

Programa ilâveten San'atkar İSMAIL DÜMBÜLLÜ ve arkadaşları tarafından kahkahalı Komedi.

RADYO

YENİ NESRİYAT:

KLASİK ESERLER SERİSİ

Maarif Vekilliliğince negredilmekte olan KLASİK eserler serisinden daha 13 eser dün satışa çıkarılmıştır. Bu eserler (Eflatun) un Alkibades 1, Euthyphron, İon, Kritias, Kripton, Lakhes, Lysis, Menon ile (Beaumont) nın Figaro'nun Dügünü, (Goethe) nin Wilhelm Meister, (H. İbsen) in «Nora», (W. Shakespeare) in Julius Caesar, (Stendhal) in Kırmızı ve Siyah II. Bu eserleri bütün karlırlarımıza raretla tavsiye ederiz.

Kanser ve idam mahkûmu

Hayret edilecek bir şey. Asırlardanberi insanlığı kemiren kansere karşı kati çare bulunmak üzere olduğuna dair gazetelerde çıkan Avrupa telgrafı hiç bir aksis, hiç bir alâka uyandırmadı.

Halbuki kanserin hakkı mahiyetini öğrenmek, onun kati ve tam devasını bulmak bir zamanın dünyası, bir zamanın gençleri için en mühim, en yüksek idealdi. Ben kaç genç adam tanırım ki hülyası dünya mükâfında büyük bir doktor olmak, kansere tam ve kati çare bulmak. Bu suretle bütün bir insanlığa en büyük hizmeti etmek!..

Bir vakitler, yalnız bizde değil bütün dünyada, lisenin son sınıflarına doğru ilerleyen milyonlarca çocuğun en büyük gençlik emellerinden biri de muhakkak ki buydu.

Kanserin kati devasını bulmak âdeta erişilmesi lâzımgelen muayyen ve sayılı medeniyet hedeflerinden biriydi. İşte söylenildiğine göre insanlık şimdi buraya varmak üzeredir. Lâkin acaba bugünkü insanlara — kansere çare bulsalar bile — vemedi de meğale imkân var mıdır?.. Demek kanseri bir günde, veremî iki saat içinde, kolerayı dakikasında iyi eden bir dünya bile bazan medenî olmayabilecek. Meğer tıp bir medeniyet ölçüsü değilmiş!.. Ve kimse kanser hakkındaki telgrafa ehemmiyet vermiyor.

Çünkü ortada dünya için kanserden de çok büyük derter vardır. Asıl devaya muhtaç olanlar da onlardır.

Yalnız bir şey pek ziyade göze çarpıyor. Son dünya harbi başlıyaldanberi bir çok tıbbî keşiflerin yapılması, bazı hastalıkların mikrobe, bir kısmının çareleri bulunması.

Muharebe telgrafı arasında bu haberler, okuyanları acı acı güldürecek derecede gariptir.

Her tarafta insanları yaşatmak istiyorlar... Çünkü harbi ilâhî için insan kanına lüzum vardır.

Zaten hastalanan idam mahkûmlarını da evvelâ tedavi ederler, iyileştirirler.. sonra «siyaset meydanına buyurunuz» derler. — H

DÜNYADA NELER OLUYOR?

Akdeniz kurtulacak mı?

Son zamanlarda Akdenizin kurutulması projesinden bahsedilmeğe başlanmıştır. Bu projeyi ortaya atan Münih'li profesör Sorgel'dir. Profesörün fikrinece bir Cebelüttarıktaki, diğeri Çanakalede iki muazzam baraj yapılacaktır. Bu barajlar Akdenizin diğer sularla alâkasını kesecek, burası bir iç deniz hâlini alacaktır. Bu denizde buhar olan sular, dökülen nehir sularından fazla olduğundan denizin suyu senede bir buçuk metre kadar alçalacak, zaman geçtikçe bu alçalış çabukluyarak 100 metreyi bulacaktır.

Bunun neticesi olarak Sicilya ile Tunus arasında denizin dibindeki dağlar meydana çıkacak ve bu suretle Akdeniz iki kısma ayrılacaktır. Aynı zamanda 500 bin kilometre murabbai toprak kazanılacaktır.

Profesör şarkta ki gölün seviyesinin daha 100 metre indirilerek bununla 150 milyon beygir kuvvetinde enerji elde edilebileceğini söylemektedir. Bu enerji bütün Avrupa ve Afrika'nın elektrik ihtiyacını temine yeter.

Çorap yamama makinesi

Almanya'da, çorap yapmak için iki fabrika açılmıştır. Bu fabrikalarda, makineler senede milyonlarca çift çorabı yamarlar; icabederse çoraplara yeni taban da geçirirler. Çorap yamama işlerinin başka bu fabrikalar, bitiz, ceket, kazak, fanila vesair yünü giyim eşyasını da tamir ederler.

Siparişler o kadar çoğalmıştır ki, yeni siparişlerin kabul edilmesi muvakketen tâtıl edilmiştir.

Biberle domatesin birleşmesinden yeni bir nebat

Yabancı gazetelerin Şam'dan aldıkları bir habere göre, orada biberlerle domateslerin çiftleştirilmesinden yeni bir nebat husule getirilmiştir. Bu nebat, çiğ ve pişmiş olarak yenilebilmektedir. Yeni nebatın meyvaları gök renkte limon gibidir. Şimdi bu nebatın çoğaltılmasına çalışılmaktadır.

Ayrı yerlerde doğan ikizler!

Şimdiye kadar ikizlerin, üçüzlerin bir yerde doğdukları görülmüyordu. Şimdi İtalya'da ayrı ayrı yerlerde ikizler doğmuştur. Edviga Kverzenton isminde bir köylü kadından Apriliya'da bir çocuk doğur-

muştur. Fakat yolda bir çocuğunun daha olacağını hissetmiş; bu sebeple Litoriya kilisesine götürülmüş, orada da ikinci çocuğunu doğurmuştur. İkizler, bu iki şehirde belediyece ayrı ayrı teşkil ettirilmiştirlerdir.

Seine nehrinin dibinde neler bulundu?

Paris'ten geçen Seine nehrinin bir kısmında lağımın temizlenmesi için barajlar açılmış, bu kısmın suyu boşaltılmıştır. Bir çok kımseler nehrin dibinden neler çıkacağını görmek için toplanmıştır. Nehrin dibinde fevkalâde şeyler bulunacağı zannedilirken bir otomobil, bir ka-

siklet, sergi zamanında nehre düşmüş iskemleler, bir yataktan başka bir şey görülmemiştir.

Bir çok şarap fıçıları, içerileri su dolu olarak bulunmuştur. Bir zamanlar Pant Neuf civarında batmış olan bir zenginün yüzen sarayı da çürümüş bulunmuştur.

Balıktan çikolata!

Norveçte Oslo şehrinde bir kaptan, kurutulmuş balık unile karıştırılmış kuru sebze unundan mahluta yağ ilâve edilmesle çikolata yapmıştır. Bu çikolata, hakiki çikolata lezzetindedir.

Senenin ilk tarihi Türk musikisi konseri salıya veriliyor

Konservatuvarın birinci tarihi Türk musikisi konseri önümüzdeki salı günü akşamı saat 21 de Tepebaşı'daki Şehir Tiyatrosu komedi kısmı binasında verilecektir. Programda on sekizinci ve on dokuzuncu asırlara ait çok kıymetli eserler mevcuttur. Çok zamandır büyük bir itina ile hazırlanan konser alâka ile beklenmektedir. Biletler şimdiden gışeden satılmaktadır.

Tokad'ın bir köyünde bir ev ve bir kadın yandı

Tokat (Akşam) — Vilâyetin merkez kazasına bağlı Pazar nahiyesinin Küçük Endiz köyünde Salih Sezginin evinden gece saat birde çıkan yangın neticesi Salih'in karısı ateşler içinde yanmış ve bir samanlıkta ev tamamen kül haline gelmiştir. Tokattan gönderilen itfaiye ekibinin ve köy halkının çabasıyla ne gayretleri sayesinde yangının büyümesine meydan verilmemiştir.

Askerlik Bahisleri
Afrika'da Müttefikleri bekliyen büyük imtihan

Yazan:
M. Şevki Yazman

Başlamasından dört gün evvel bu sütunlarda çok muhtemel olduğunu haber verdiğimiz Mısır'daki İngiliz taarruzu başlamış bulunuyor. Şartlar, kuvvet üstünlüğü, muvaffakiyet şansı hep Müttefikler yani İngiliz ve Amerikalılar tarafından. Fakat Afrika'da herkesin ağız sütten yamış bulunduğu için bu sefer yagurdu tüflüyecek yemek mecburiyetindedir. Geçen senenin sonbaharında Cuningham'ın başladığı taarruz da aynı şekilde ve hattâ strateji bakımından şimdikiinden daha üstün bir vaziyette bulunuyordu.

Mister Churchill ile beraber herkes de bunun muvaffak olmasında bir sebep görmüyordu. Rommelin sevk ve idaresinin üstünlüğüdür ki bütün kuvvet fazlasını ve tahminleri altüst etti. Evvelâ İngiliz taarruzu çok sürüklendi, uzatıldı. Sonra da gayet mahirane yapılan bir sürü ileri ve geri hareketlerden sonra bugünkü vaziyet meydana geldi. Binaenaleyh şimdi asıl muvaffakiyetin sırrı İngilizlerin tarafındaki hava ve kara üstünlüğünden daha ziyade Cuningham ile şimdiki sekizinci ordu komutanı Montgomeri'nin sevk ve idaresindeki farklara bağlı olacaktır.

İlk harekette kara ve hava kuvvetleri arasındaki müttehit sevk ve idare İngilizler için ümit vericidir. Şimdiye kadar Afrika'da hep aksi vaki oluyor, kara ve hava hareketleri bir türlü birleştirilemiyordu. Yalnız taarruzun başlamasını her tarafa ilân eden hareketin geçen seneyi hatırlatıyor. O vakit de taarruz evvel yine gazetecilerle konferanslar aktedilmiş, uzun lâflar söylenmiş ve taarruz emirleri her tarafa ilân edilmişti. Bu sefer de öyle oldu. Harb bu çeşit demokrasi seremonilerini pek deymez. Taarruz haberini mütearrız taraf değil, müdafî taraf vermeliydi. Arada geçecek on iki veya yirmi dört saatlik müddetin daha büyük bir önemi vardır. Bu saatler müdafî için daima meşuk kalmalı, kati kararlar verememelidir. Eğer şimdi başlıyan taarruz bir şaşırma hareketi değil de hakiki bir taarruz ise bu bakımdan İngilizler hâlâ düşman on iki saat tereddüde sevk etmenin ehemmiyetini anlamamış bulunuyorlar ve bu ehemmiyeti tesrifata feda etmekte beis görmüyorlar demektir.

İlk haberler bu hareketin bir cephe taarruzu olduğu hissin veriyor. Fakat büyük muvaffakiyetler elde etmek için cephe taarruzu kâfi değildir. Cepheden piyade ve tanklarla taarruz yapıp dar Mihver cephesi tesbit edilirken sol yanlarından da zırlı kuvvetlerle bir çevirme hareketi şarttır. Başka türlü Rommel kuvvetleri imha edilemez. İmha için müdafîa kuvvetleri şimdi tutundukları mevzilerden geri atılmalı ve seri birliklerin taarruzla geri ile irtibatları kesilmelidir. Cephe taarruzu adım adım çekilmeyi mümkün kılar ve müdafî için büyük zayıflı mücip olmaz.

Dahası var: Eğer Müttefikler Afrika'da kati galibiyeti istiyorlarsa yalnız Elâlemeyn mevziinin cephe ve yanlarını çevirmekle de kalmamalıdır. Daha geniş bir harekete, bütün Afrika hareketini lehlerine çevirmek bir harekete girmelidirler. Evvelâ Amerikalıların son zamanlarda İhrac yaptıkları Liberyadan başlayarak de Gaul kuvvetlerinin hâkim olduğu Fransız hattı üstüva müstemlekesi üzerinden Mihvercilerin sol yanları ve gerilerini Bin-gaz ve ya Trablusgarbi hedef tutan bir taarruza da vakit geçirmeden girmelidirler. Taarruzlar böyle iki yandan ve bütün düşman üslerini hedef tutar vaziyette olursa büyük muvaffakiyetler temin eder. Bu hareket için İngiliz ve Amerikalılar artık kuvvet veya tayyare kıfayetsizliğinden bahsedemezler. Bunlara artık bol bol sahifeler. Şimdi malik olmaları lâzımgelen şey; büyük bir cesaret ve bilgi ile bu kuvvetlerini harb sahnelerine atmak ve kullanmaktır. İşte bu bakımdandır ki Afrika hareketinin büyük önemi vardır ve ma-

kuvvette, modern kuvvetle kazılabilir. Müttefiklerde ise malzemenin Mihver tarafından bol olması icabeder. Meselâ Fransız hattı üstüva üzerinden hareket yapmak için hava nakliyatı ile çölde ikmal üsleri meydana getirmek, bir çok yerlerde ikmal nakliye tayyareleriyle yapmak lâzımgelcektir. Keza bu sahrada motörlü vasıtalar, motörlü nakliyat olmadan bir hareket düşünülemez. Bu bakımdan da Müttefiklerin Mihver'e üstün olması gerekir.

Gerekli diyoruz. Çünkü nazari hesapların bu tarzda gösterdiği bir sürü hallerde de Müttefik tarafta üstünlük olmadığı görülmüyor.

Hülasa her şey ve bilhassa Almanların henüz Rusya'da meşguliyetleri Müttefikler müzafferiyeti lehine kaydedilecek âmil lerdendir. Bundan ne dereceye kadar istifade edileceği, Müttefik devletlerin büyük imtihanlarını teşkil eder.

Bağ, bahçe ve ev ziraati

Begonya yaprağın-dan çiçek yapınız

Salon fidanları arasında en sık yapraklı olan nebatlar begonyalardır. Begonyaların çeşitleri çoktur. Fakat, her begonyanın çiçeği istenildiği kadar sık ve gösterişli olmayabilir. Bazı begonyaların çiçekleri küçüktür. Bunların bir kısmının da yaprakları küçük ve çiçekleri, bol ve gösterişli olur. Soğan begonyaları daha ziyade çiçek için ve yaprak begonyalar ise yaprakları için yetiştirilir. Yaprak begonyalar olsun, soğan begonyalar olsun hepisi tohum verilir. Ancak tohumlarla begonya yetiştirilmesi yeni çeşitler elde etmek içindir. Yaprak begonyalarını yapraklarından yapılan çelikle üretilmek usulüdür.

Salonlarda bulunduran yaprak begonyalarından birincikânuna kadar çelik yapılabilir. Bunun için funda toprağı ile yarı yarıya karıştırılmış yaprak toprağı almalı, bir sakıya doldurulmalıdır. Üretilcek begonyanın çok büyük olmasını, fakat iyi teşekkül etmiş ve koyu yeşil rengini tamamlamış olan yapraklardan bir kaç tanesinin saplarının fidanın gövdesine doğru olan ucundan kesmelidir. Bu saplı yaprağın sapını yaprağı toprağa temas edecek surette toprağa sokmalıdır. Bundan sonra makasla yaprağın kenarlarından 1/2 inç kalınlığı kadar cepe çevre kesmelidir. Bundan sonra toprağı bol sulamalı ve sakıyı daima ılık bir havada ve güneş görebilecek bir yere koymalıdır. Bir buçuk ayda yaprak kökleri ve yeni bir fidan meydana getirir.

CEVAPLARIMIZ:

Bizde mantar ağacı yetişir mi?

İzmitte Orhan Dalamane cevap: İnhisarlar idaresinin işe kapağı yapmak için kullanılması karar verdiği ağaç mantar ağacı değildir. Mantar ağacı meşe cinsinden ve mantar meşesi denilen bir ağaçtır. Bunun Frenkçesi Chêne liège'dir. Asıl fennî ismi de Kerküs süber'dir. Mantar meşesi memleketimizde Ege, Akdeniz sahil bölgesinde Karadeniz sahil bölgesinde yetişebilir. Bu ağaç İspanya ve Portekizde geniş ormanlar meydana getiren kıymetli ve önemli bir varlıktır. Mantar meşesinin memleketimizde mükemmel surette yetiştirileceğini iddia etmemizin tecrübe ile sabit olmuş sebebi vardır. Çünkü bugün memleketimizde mantar meşesi mevcuttur. Mantar verebilecek kadar ağacı inkişaf etmiş nümünelerki gördük. Vaktile Beykozda Abraham paşa parkı yapılırken, yani 1880 tarihinde bu parka Avrupadan getirilip dikilen ağaçlar arasında on tane mantar meşesi bulunuyordu. Bu ağaçlar dikilmiş ve tutmuşlardı. Ancak bakımsızlık yüzünden dört beş tane silinmişti.

Bugün aynı parkın korusu içinde hâlâ yaşayan ve mantar veren beş ağaç yaşamaktadır. Beykoz gibi Boğazın az çok suğu maruz bir mey-

danlık bir yiyecek nebatıdır. Kerevizin Odesa denilen kök kerevidi diğer bir nevi olan yaprak kerevidinden farklıdır. İstanbulda kök kerevizini daima tercihen kullanırlar. Fakat yaprak kerevidi de küçük sebze zelerin içinde sevilen bir nebatır. Yaprak kerevidi kartlaşmamış olmak şartile mükemmel bir sebze olur. Yaprakları kartlaşmış güneş ve rutubetli havadır. Avrupada buna mâni olmak için yaprak kerevizini daima körpe ve gevrek olarak yetiştirirler. Bunun için kerevizin yaprak saplarını beyazlatmak icabeder.

Yaprak saplarını beyazlatmak için kerevizler henüz bir karış boylandıkları zaman fidanların etrafını toprakla sarıp yalnız yaprakların uçlarını açıkta bırakmak kâfidir. Hattâ böyle fidanları çıkarıp 20 - 25 santimetre derinlikte boylu boyunca açılmış 20 - 25 santimetre genişliğinde çizgiler içine dikmek daha muvafık olur. Yaprakların yarısı toprakla gömülmüş olacağından toprakla örtülmüş olan saplar ılık alama-yarak yavaş yavaş beyazlaşmaya başlarlar. Beyazlaşan kerevizlerin beyaz kısımları kullanılır ve yeşil kalan uçlar turgulara konulabilir.

Bozulmıyan salon nebatları

Salon nebatlarını kışın iyi bir surette bakmak ve bozulmadan yaşatabilmek için her nebatın hayat şartlarını az çok bilmek lâzımdır. Bu gibi nebatların cinsleri çok olduğu için bakım işleri de biraz zordur. Avrupa ve Amerikada salonları tabii bir halde nebatlarla süslemek zahmetinden kurtulmak için bu gibi nebatları kurutmak ve boyayarak aynı şekilde bırakılmak şartile sakılara dikerler ve salonları süslerler. Bazı nebatları da sterilize ederek olduğu gibi rengi ile muhafaza ederler. Bu tarz fidanların birdenbire öldürülmesi demektir. Nebatları bu suretle takım edilmiş olurlar.

Bu ameliyeyi herkes yapamaz. Takim edilmiş nebatların yaprakları dalları tabii imiş gibi bir vaziyette bulundurulur. Bazı meyvalı nebatlara da bu usul tatbik edilir. Çiçekli dükkânlarında görülen sunî nebatlar hep bu tarzda yapılmaktadır. Bazılarının da yapraklarını yeşil renk yerine kırmızı veya sarı renkte boyarlar. Boyamanın da aynı bir usulü vardır. Boyalar sabittir, Fidanın ne yaprağı, ne dalları tabii şekilden farkız olur. Hiç şüphe yok ki bu suretle yapılan sunî fidanlar pahalıdır. Bunların bakımı mümkün mertebe tozsuz bir yerde bulundurulmasından ve tozdan muhafaza edilmesinden ibarettir. Bunlar senelerce bozulmazlar.

künde yaşayan mantar meşelerinin esasen mutedil, hattâ sıcak iklim ağacı olmasından dolayı yukarıda söylediğimiz bölgelerde yetişmemesine hiç bir sebep yoktur.

Kalorifer ve mangal

Rahatına pek düşkün bir dostum daima şikâyet ederdi:

— Kış gelince en fazla canımı sıkan şey, abbas ziyaretidir. Malûm ya, birçok evlerde hâlâ soba, mangal kullanıyorlar. Şu medeniyet devrinde, kalorifer gibi asrî bir ısıtma vasıtası varken o iptidai vasıtalarla ısınmağa uğraşmak ne garip şeydir!.. Tavana doğru tırmanan eğri büğrü, simsiyah borular; çöp bacaklı, alev ağızlı, korkunc bakışlı sobalar, hele o, sırtüstü düşüp doğrulmağa çalışan hamam böceği köklü ters dönmüş palyaçı külahı biçimli, şapşal kulaklı mangallar... İslî soba, haline, pisliğine bakmadan onun baş köşesine kuruluyor mangal da orta yere bağda kurar. İşte, azızım; bir evde bunları görünce fena halde sinirleniyorum, bugünün medeniyetine yakıştıramıyorum o haspaları. Bu yüzden de, sobalı evlerde oturan dostları ziyaretten sinirlerim bozuluyor. Belediye müdahale etmeli; sobayı, mangalı yasak etmeli.

Dostumun bu asabi hükmüne göre güler geçerdim. Geçenlerde yağmurlu bir pazar günü kaloriferli apartmanında dostumu ziyaret ettim. Misafir odası soğuktu. Bîcare dostum, kalorifer musluğunu birkaç defa çevirdikten sonra açtı ağızını, yumdu gözünü:

— Azızim! Şu medeniyet icatları arasında bazı şeyler var ki, insana faydası dokunmak şöyle dursun; azap veriyor. Meselâ şu kalorifer. İsmüla vastası değil, baş belası. Geçen kış bütün ev halkı omuzlarımızda battaniyelerle radyatörlerin etrafında tit-reştik durduk. Güya asrî bir vasıta imiş, temizmiş, insanı rahat ettirmiş. Soğuktan çivi keseriken kaloriferin rahatlığı neresinde?..

— Şimdi hizmetçi kız odanın ortasına büyücek bir tepsi koydu, üzerine de bir bakır mangal yerleştirdi. Dostum yerinden fırlayıp mangalın başına diz çökerek ateş üzerinde ellerini uğuştur-mağa başladı:

— Ooooh... Şu rahatlığa bak azızim. Havalar soğudu, hâlâ bizim kaloriferin demirleri bile ısınmadı. Ev sahibi; «Kömsür az, fazla yakarsam kış ortasında bûsbütün ayaza kalacağım» diyor. Otuz lirayı feda edip bu mangalı aldı. Bence ev eşyasının en kıymetlilerinden biri de mangaldır. Gece gündüz içinde ateş bulunduru-yoruz, odanın ortada dolay-tırıyoruz. Rahatlığa payan yok. Hele akşam yemeklerinden sonra pek hoş oluyor. Üzerinde kestaneler mi pişirmiyoruz, mısırlar mı patlatmıyoruz. Kenarına kahve cezvesini de sürdük mü, dokunma keyfine. Ah, bir de soba olsa. Bu işte belediyenin hatası var azızim! Kalorifer tesisatı olan bina sahiplerini ayrıca soba bacası da yaptıрмаğa mecbur etmelidir. Bayılırım sobanın keyfine. Onun horlaya horlaya yanması ne lâtif müziiktir. Karşısına geçip iliklerine kadar ısına ısına oturmak, arasra şekerlemeye malmak... Ne tatlı hayat... Siz evinizde soba yakıyorsanız değil mi?..

— Evet, dedim Kaloriferimiz yok.

— Bahtiyarsınız azızim! Sizin rahatınıza gıpta ediyorum. Sizin keyfini siz sürüyorsunuz, azabını da bizler. Bir yeyiniz de bin şükrediniz halinize...

Cemal Refik

★ Kızılay Cemiyeti Saniyer şubesi: Mirgünde prenses sayın bayan İffet şubemize yüz lira teberür etmek suretile hayırsavverliklerini göstermişlerdir. Kendilerine teşekkür olunur.

AKŞAM

Abone bedeli

	Türkiye	Enebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	»

Posta ittihadına dahil olmyan eenebi memleketler: Senelik: 3600, altı aylık: 1900, üç aylık: 1000 kuruştur.

Telefonlarımız Başmuharrir: 20565
Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681
Müdürlük: 20497

Sevval 20 — Hızır 179
S. İm. G. Ö. İ. A. K. Yat. E. 11,42 1,22 6,50 9,41 12,96 1,32
Va. 5,50 7,30 12,58 15,48 18,07 19,41

İdarehane Babıâli civarı
Acımsuluk sokak No. 13.

HASAN FARE ZEHİRİ

Fındık faresi, Siçan, Tarla faresi ve bütün fare nevilerini öldürür. Bir parça yağlı ekmeğe veya pastırma üzerine sürülüp de farelerin bulunduğu yere bırakılırsa bu mükemmel gıdayı seve seve yiyen fareler derhal ötürler. Küçük fındık fareleri için fare buğday zehirlerinden serpmelidir. Buğday 25, Macun halinde 50, şişe 75, dört mısırlı şişe 125 kuruştur. **HASAN DEPOSU ve ŞUBELERİ.**

BELSAMITOL

İdrar yolları iltihabı yeni ve eski belsoğukluğu idrar zorluğu ve mesane, prostat iltihabı, sistit, kol sistitlere, böbrek rahatsızlıklarına karşı en mükemmel bir ilaçtır. BELSAMITOL kullananlar bu hastalıklardan çabuk kurtulurlar. Bütün Eczane ve Eczane depolarında arayınız. Deposu: Sami Aksu, İs Bankası arkası Rahvancılar sokak No. 5, İstanbul.

Açık arttırma ile satış

Bayan GING'e ait eşyalar, gümüşler, biblolar, halılar ve sairinin satışına devamı 1942 2 nci teşrinin 1 ci pazar günü sabah saat 9.30 da Beyoğlunda Ayazpaşada Park Oteli karşısında HAYIRLI Apartmanın 1 numaralı dairelerinde satılacaktır. İngiliz masif maun koltuklar, eski İngiliz meşe ağacından Maroken kaplı güzel bir koltuk Boule Bronzlu bahû, ayaklı eski Fransız saat, hakiki Arabesk ve mozaik paravan, tabure, tavlâ ve kutular, İngiliz masif maun bir etajer, Arabesk güzel bir fener, hakiki kesme kristal renkli su takımları, yarım kristal su ve şarap kadehleri, bir çok muhtelif İngiliz, Rus ve Türk gümüş parçaları kadife ve kumaş perdeler ve tüller yeni halde masî storlar, maun ve lâke şifoniler dolaplar, güzel bir küçük maple meşe elbise dolabı, divan somye ve karyolalar, hasır koltuklar, bir çok muhtelif gardrop valiz ve el çantaları, bakır ve alüminyum mutfak takımları, yeni halde hava gazı ocakları, erkek ve kadın elbiseleri, keten işlemler çarşaf ve yastık yüzleri, bir çok çamaşır takımları ve battaniyeler, Singer diğış makinesi İngilizce ve Rumca kitaplar, eski Kazak, Ferahan, Beluç, Mîlâs, Kayseri ve Anadolu halıları.

GÖNLÜ FERAH PANSİYONU AÇILDI

Kalorifer banyo ve marmaraya nazır bahçeli, Talebe tercih edilir ve Talebeye tenzilat yapılır. Adrese dikkat: Lâleli Şair Haşmet sokak No. 43

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğü İlanları

MUDANYA HATTI KIŞ TARİFESİ

İstanbuldan 2/11/942 pazartesi günü kalkacak seferden itibaren Mudanya hattında KIŞ tarifesi tabliğine bağlanacaktır. Bu tarife göre postalar İstanbuldan pazar, pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 9.00 da ve cumartesi 14.00 de kalkacak ve ertesi günler İstanbula döneceklerdir. Pazartesi, çarşamba ve cumartesi postaları Gemliğe kadar gider. (980)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

13/11/942 cuma günü saat 15 de İstanbul Telefon Müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında 1286,40 lira keşif bedelli Şişli telefon santral binası tarasa tamiri için eksiltme konulmuştur. Mukavele, eksiltme, Bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hülâsası buna müteferri diğer evrak Levazım dairesinde görülebilir. Muvakkat teminat 96,48 liradır. İsteklilerin az bir taahhütte 600 liralık bu işe benzer iş yaptığını dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden tatil günleri hariç 3 gün evvel alınmış ehliyet ve 942 yılına ait ticaret odası vesikaları ile gelmeleri. (980)

İstanbul Bölge Sanat Okulu müdürlüğünden:

Okulumuzda daimi çalışmak üzere tesviyecilik ve tornacılıktan anılar, iyi bir işiye ihtiyaç vardır. Talip olanların imtihan edilmek üzere okul müdürlüğüne müracaat etmeleri. (1003)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı Merkez Satın Alma Komisyonu Reisliğinden:

- 1 — Komisyonunda mevcut numunelerine uygun şekilde 7000 yedi bin çift er kundurası kapalı zarf usulü ile ek silmeye konulmuştur.
- 2 — Komisyonunda mevcut numaralı numune için 82250 ve iki numaralı numune için 91000 lira bedel tahmin olummuştur.
- 3 — Bu husustaki şartname ve nümuneler her gün komisyonunda görülebilir.
- 4 — Eksiltme 2 ikincitışın 942 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de Ankarada Gümrük ve İhtisarlara Vekâleti binası dahilinde toplanacak olan Gümrük Muhafaza genel komutanlığı merkez satın alma komisyonunda yapılacak imtihanın belli gün ve saatte kanunî vesika ve teminat ekşelerle birlikte komisyon baş vurmaları. (565)

Deniz fabrikaları umum müdürlüğünden:

Göçük deniz fabrikaları için döküme ihtiyacı görüldüğünden isteklilerin yıllık kâğıdı ve bonservislerle birlikte imtihan edilmek üzere genel müdürlüğe müracaatları. (1003)

Dr. İbrahim Denker

Balıklı Hast. Dahiliye Mütebassısı
Beyoğlu Ağacamil, Sakızağacı,
Çöplükçe sokak No. 13,
Tel: 42468.

Satılık apartıman

Bebekte takriben 3000 metre murabba arazi ile birlikte bir apartman binası satılıktır. Yalnız hakiki müşterilerin şu adrese müracaat etmeleri rica olunur. Bay Teodoros Papucci, Yücel Apartman No. 3 Güneşli sokak, Cihangir.

ACELE SATILIK KAMYONET

Doğ Marka çok az kullanılmış bir kamyonet sekiği yeni diğî eski on bir adet iç ve dış lastikleri ile beraber acele satılıktır. Müracaat: Bayazıtta Mercan da Cafeliye hanında Neşet Dev'er.

SACINIZ DÖKÜLÜYORSA, BASINIZDA KEPEK VARSA

MAJİK SAÇ EKSİRİ

KULLANINIZ. TESİRİNİ DERHAL GÖRÜRSÜNZ.

Bilûmum Resmî Dairelere Veya o hükûmdeki Müessesat ve Teşekküllere

Resmî dairelerin veya o hükûmdeki müessesat ve teşekküllerin gazetelerde neşredilecek ilânları, bir limitet şirket tarafından kabul ve gazetelere tevdi edilmekte idi. Bu limitet şirket aleyvâmı hal tasfiyededir.

Bu defa yeniden teşekkül eden ve bütün Türk matbuatının alâkadar olduğu

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar

Şirketin mevzuu işigali:

Resmî daire veya o hükûmdeki dairelerin ve müesseselerin ticari mahiyette olmayan ilânlarının gazete ve mecmualarda vesair ilân yapılan yerlerde neşri için kabul ve neşir vasıtalarına serkedip neşirlerine tavassuttur.

Diye yazılı bulunduğu bundan böyle resmî daireler ilânlarının doğrudan doğruya:

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar şirketi

ne göndermeleri lazımdır. Bu yeni şirket bütün resmî ilânları bir intizam dahilinde ve kanunî müddetleri zarfında ve gündü gününe istenen her gazetede neşrinin temin etmekte olduğu gibi hasılâtının % 75 ini de Basın Birliği yardım teşkilâtına vermektedir.

Tasfiye halindeki bir şirkete veya diğî türedî mutavassıtlara gönderilen resmî ilânların dairelerinin malûmat ve muvafakatlari haricinde, gazete adları değiştirilmek suretille neşrine teşebbüs edilmediği öğrenilmektedir.

Binaenaleyh resmî daireler, ilânlarını dileddikleri bütün büyük ve gündelik siyasi gazetelerde neşrederek her yerde herkes tarafından okunmasını temin edebilmek için doğrudan doğruya ve yalnız:

İstanbul Ankara caddesi 80 numaralı Kaya hanındaki

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar şirketi

ne göndermelidirler. Telefon: 21025

Öksürük ve Bronsiti

TURAL

Komprimeleri derhal geçirir.

KUTUSU 35 KURUŞTUR.

Büyük Avize Aranıyor

Büyük bir avize'ye ihtiyacımız vardır. Renkli olursa tercih edilir. Beyoğlu, İstiklâl caddesinde 353 numaraya tahliren müracaat.

Deniz fabrikaları umum müdürlüğünden:

Buhar makineleri, Dizel ve benzin motorleri tamiratında çalıştırmak üzere birinci sınıf tesviyecilere ihtiyaç vardır. Talip olanların bonservis ve iyi hal kâğıtlarıyla birlikte imtihan edilmek üzere Göçük deniz fabrikaları genel müdürlüğüne müracaatları. (1003)

RADYOLIN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız

DEVA

KAŞELERİ

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA,

Ve bütün ağrıları derhal keser

Şahhiye Vekâletinin ruhsatını haizdir. İcabında günde 3 kâşe alınabilir.

KURTULUŞ

BIÇKI ve DIĞIŞ DERSANESİ

Müdüresi: Bayan Papazyan
Haftada dört gün kadınlara, günde üçer saat Fransız usulü ile biçki ve diğış dersi tedris edilir ve 6 ayda Maarifçe musad-dak diploma verilir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Papazyan apartmanı.

MİLLÎ

Emlâk Alım - Satım ve İnşaat Bürosu

Satılacak eviniz, arsanız, apartmanınız ve yeriniz mi var? En iyi müşteriyi Fatih MİLLÎ Emlâk bürosunda bulursunuz. Paranız var da ev, arsa, apartman, dükkân mı alacaksınız? Muhakkak Fatih MİLLÎ Emlâk bürosundan fikir alınız. Onun ell altında ve her semitten beklenmedik ne fırsatlar vardır.

Adres:

Fatih — Tramvay caddesi 28 No. da MİLLÎ EMLÂK Alım - Satım inşaat bürosu.

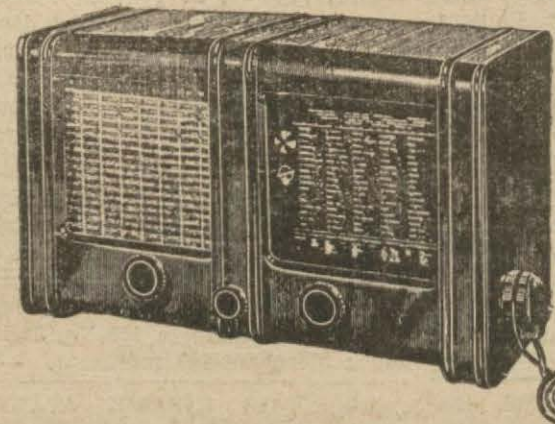

BLAUPUNKT

RADYOLARI

1943

MODELLERİNİ DİNLEYİNİZ

NIJAD SERVEN
v. MÜHENDİS
GALATA
KARAKÖY PALAS

SEFALİN

NEZLE - GRİP - BAŞ - DIŞ

Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser. Her Eczaneden Arayınız.